

LANDSRÉTTUR

Dómur fimmtudaginn 11. júní 2026.

Mál nr. 763/2025:

Ákærvaldið

(Dröfn Kærnested saksóknari)

gegn

X

(Einar Hugi Bjarnason lögmaður)

Lykilorð

Kynferðisbrot. Nauðgun. Sönnun. Einkaréttarkrafa. Sýkna.

Útdráttur

X var ákærður fyrir brot gegn 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 með því að hafa haft samræði við A þar sem hún lá sofandi í rúmi og notfært sér að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga. Með hinum áfrýjaða dómi var X sakfelldur samkvæmt ákæru. Í dómi Landsréttar kom fram að X hefði staðfastlega neitað sök í málinu og skýrt svo frá að hann hefði haft samræði við A umrætt skipti en að það hafi verið með samþykki hennar en að hún hafi verið vakandi. Taldi Landsréttur að framburður X hefði í öllum meginatriðum verið stöðugur og að nánar tilgreindir hnökrar á honum væru ekki þess eðlis að draga úr trúverðugleika hans. Þá var ekki talið að Snapchat skilaboð sem X sendi A gætu falið í sér viðurkenningu X á að hafa brotið gegn A með þeim hætti sem í ákæru greindi. Því taldi Landsréttur að framburður A fengi ekki þá stoð í öðrum gögnum málsins að hann nægði, gegn eindreginni neitun ákærða, til að fella á hann sök. Að þessu virtu var ekki talið að ákærvaldinu hefði tekist að sanna svo hafð væri yfir skynsamlegan vafa, sbr. 108. og 1. mgr. 109. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála að X hefði gerst sekur um þá háttsemi sem honum var gefin að sök í ákæru. Var X því sýknaður af kröfu ákærvaldsins og einkaréttarkröfu A vísað frá dómi.

Dómur Landsréttar

Mál þetta dæma landsréttardómararnir Ingibjörg Þorsteinsdóttir, Kjartan Bjarni Björgvinsson og Kristbjörg Stephensen.

Málsmeðferð og dómkröfur aðila

- Ríkissaksóknari skaut málinu til Landsréttar 20. október 2025 í samræmi við yfirlýsingu ákærða um áfrýjun. Málgögn bárust réttinum 26. janúar 2026. Áfrýjað er dómi Héraðsdóms Reykjaness 6. október 2025 í málinu nr. S-[...]/2025.
- Ákærvaldið krefst þess að refsing ákærða verði þyngd.

- 3 Ákærði krefst sýknu af kröfum ákærvaldsins og að einkaréttarkröfu verði vísað frá dómi. Til vara krefst hann vægari refsingar og að bætur verði lækkaðar.
- 4 Brotapoli, A, krefst þess að ákærði verði dæmdur til að greiða henni miskabætur að fjárhæð 3.000.000 króna auk vaxta samkvæmt 8. gr. laga um vexti og verðtryggingu nr. 38/2001 frá 20. febrúar 2023 til 16. júlí 2025 en með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 9. gr. sömu laga frá þeim degi til greiðsludags. Til vara krefst hún þess að hinn áfrýjaði dómur verði staðfestur um miskabætur til hennar.

Málsatvik og sönnunarfærsla

- 5 Í málinu er ákærða gefin að sök nauðgun með því að hafa aðfaranótt mánudagsins 20. febrúar 2023 haft samræði við brotþola þar sem hún lá sofandi í rúmi og notfært sér að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga. Er þetta talið varða við 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Í hinum áfrýjaða dómi var ákærði sakfelldur samkvæmt ákæru og honum gert að sæta fangelsi í tvö ár og sex mánuði. Þá var hann dæmdur til að greiða brotþola 2.500.000 krónur í miskabætur.
- 6 Við aðalmeðferð málsins voru spilaðar hljóð- og myndupptökur af framburði ákærða og brotþola fyrir héraðsdómi.
- 7 Ákærði gaf viðbótarskýrslu við aðalmeðferð málsins í Landsrétti. Í framburði hans kom fram að misskilnings gætti í hinum áfrýjaða dómi varðandi framburð hans fyrir dómi um það hvernig hann og brotþoli hefðu legið meðan á kynmökum stóð. Þau hefðu bæði legið á hlið, hann fyrir aftan brotþola og þau hefðu haft samfarir þannig. Bar hann að í framburði sínum fyrir héraðsdómi hefði hann leitast við að útskýra að þannig hafi þau legið. Kvaðst hann því ekki vera að breyta framburði sínum að þessu leyti heldur vildi hann útskýra hann nánar. Fram kom í skýrslu ákærða að hann væri tvítyngdur á ensku og íslensku en orðaforði hans á íslensku væri ekki jafn ríkur og orðaforði hans á ensku þar sem enska hafi verið það tungumál sem talað var á heimili hans. Af þessum sökum hefði honum ekki tekist að koma þessu nægilega skýrt til skila í framburði sínum fyrir héraðsdómi.
- 8 Ákærði var spurður nánar út í þann framburð sinn að brotþoli hafi verið „hálfsofandi“ meðan á samförum þeirra stóð. Svaraði hann því til að með því hafi hann átt við að brotþoli hafi verið vakandi en ekki sofandi. Þetta hafi verið bein þýðing úr ensku á orðunum „half asleep“. Hann hafi verið að leitast við að lýsa því að þau hafi verið á leiðinni að fara að sofa en ekki verið sofnuð. Hann kvaðst sjálfur hafa átt frumkvæði að samförunum en að brotþoli hafi ýtt rassinum upp að honum og með því gefið honum merki um vilja sinn til kynmaka auk þess sem hún hefði hreyft sig með honum meðan á samförunum stóð.
- 9 Ákærði var einnig spurður nánar út í Snapchat samskipti sín við brotþola en samskipti þessi í heild eru rakin í hinum áfrýjaða dómi. Inntur eftir því af hverju hann hafi svarað brotþola játandi þegar hún spurði „did ypu cum in me while i was asleep?“ kvaðst ákærði bara hafa lesið fyrri hluta skilaboðanna og að hann hafi verið

að svara því játandi að hann hefði fengið sáðlát inni í henni. Þar sem þau hefðu bæði verið vakandi hefði hann ekki velt frekar fyrir sér textanum sjálfum eða nákvæmlega hvað hún hefði verið að spyrja út í. Með svari sínu hefði hann alls ekki verið að játa því að hún hafi verið sofandi þegar samræði átti sér stað. Hann sagðist ekki hafa notað smokk í umrætt sinn og það hafi heldur ekki verið vaninn hjá þeim. Aðspurður svaraði hann því til að með svari sínu til brotþola „is it not okay?“ hafi hann verið að meina hvort að það hefði ekki verið í lagi að fá sáðlát inni í henni án þess að nota smokk en ekki hvort það hafi verið í lagi að hafa samfarir við hana sofandi, enda hafi hún ekki verið sofandi. Þá tók hann fram að svör hans bæru merki þess að hann hafi ekki viljað rífast við brotþola og þess í stað leitast við að svara frekar á þann veg sem hann taldi brotþola vildi að hann gerði.

Niðurstaða

- 10 Í málinu er ákærði sakaður um að hafa nauðgað brotþola með því að hafa haft samræði við hana þar sem hún lá sofandi í rúmi á heimili hans og notfært sér að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga. Ákærði neitar sök. Hefur hann skýrt svo frá að hann hafi haft samræði við brotþola umrætt skipti en að það hafi verið með samþykki hennar og hún hafi ekki verið sofandi.
- 11 Samkvæmt 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga telst það nauðgun og varðar sömu refsingu og mælt er fyrir um í 1. mgr. sömu greinar að beita blekkingum eða notfæra sér villu viðkomandi um aðstæður eða að notfæra sér geðsjúkdóm eða aðra andlega fötlun manns til þess að hafa við hann samræði eða önnur kynferðismök, eða þannig er ástatt um hann að öðru leyti að hann getur ekki spornað við verknaðinum eða skilið þýðingu hans. Meðal þess sem fellur undir verknaðarlýsingu ákvæðisins eru þær aðstæður þegar brotþoli getur ekki spornað við verknaði vegna svefndrunga, sbr. meðal annars dóm Landsréttar 17. desember 2021 í máli nr. 93/2021.
- 12 Af 18. gr. hegningarlaga leiðir á hinn bóginn að ákærði verður ekki sakfelldur fyrir þann verknað sem honum er gefinn að sök nema fyrir liggja sönnun um ásetning hans til allra efnisþátta brotsins. Af þessu leiðir að ákærvaldið þarf að sanna, svo hafið sé yfir skynsamlegan vafa, að ákærða hafi verið ljóst eða að minnsta kosti látið sér í léttu rúmi liggja hvort brotþoli hafi í raun verið sofandi og notfært sér að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga, sbr. 1. mgr. 109. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála. Nægir gáleysi ákærða um þetta atriði ekki til sakfellingar.
- 13 Svo sem nánar er rakið í hinum áfrýjaða dómi voru ákærði og brotþoli kærustupar þegar atvik málsins áttu sér stað. Þeim ber saman um að hún hafi komið heim til hans að kvöldi 19. febrúar 2023 og ætlað að gista þar um nóttina. Hún hafi verið þreytt eftir langan vinnudag og hann slappur og þreyttur eftir vinnu. Þau hafi legið saman í rúmi ákærða og horft á þætti í sjónvarpinu og síðan farið að sofa.
- 14 Ákærði hefur staðfastlega neitað sök og kveður brotþola hafa verið vakandi meðan á kynmökum stóð. Lýsti hann því nánar þannig í skýrslutöku hjá lögreglu og fyrir

dómi að hún hafi verið hálfsofandi og fyrir Landsrétti sagði hann að með því hafi hann átt við að hún, og reyndar þau bæði, hafi verið á leiðinni að fara að sofa en ekki verið sofnuð. Þá hefur hann jafnframt lýst því á sama veg bæði hjá lögreglu og fyrir dómi hvernig hann taldi brotþola hafa gefið til kynna að hún væri samþykk kynmökunum. Svo sem lýst er í héraðsdómi er framburður ákærða á hinn bóginn nokkuð á reiki varðandi það hvernig þau lágu meðan á samförum stóð. Gætir þar misræmis í því sem fram kemur í skýrslu hans hjá lögreglu annars vegar og fyrir héraðsdómi hins vegar, að teknu tilliti til þeirra skýringa sem hann gaf í viðbótarskýrslu fyrir Landsrétti.

- 15 Aftur á móti fær sú staðhæfing í niðurstöðukafla héraðsdóms að ákærði hafi talið að hann mætti hafa samfarir við brotþola meðan hún svæfi án sérstaks samþykkis hennar, ekki stóð í framburði hans fyrir dómi heldur segir hann að þau hafi rætt það áður en umrætt atvik átti sér stað að bæði teldu það í lagi að stunda kynlíf hálfsofandi. Að öðru leyti er ekkert í framburði ákærða sem gefur tilefni til að draga þá ályktun að hann hafi talið sig hafa fyrir fram samþykki brotþola fyrir því að hafa samræði við hana meðan hún svæfi auk þess sem hann hefur staðfastlega borið að hún hafi verið vakandi í umrætt sinn. Í þessu efni er þess einnig að gæta að greinilegt er af skýrslu ákærða fyrir héraðsdómi að hann skilur ekki alltaf fyllilega þær spurningar sem lagðar voru fyrir hann. Ákærði hefur að mati dómsins gefið trúverðugar skýringar á þeim óskýrleika sem finna má í framburði hans en svo sem rakið hefur verið er ákærði tvítyngdur og enska er honum tamara tungumál en íslenska. Verður við mat á framburði hans að taka tillit til þessa.
- 16 Brotþoli hefur verið staðföst í þeirri frásögn sinni að hún hafi verið sofandi þegar kynmök fóru fram og því muni hún ekki eftir því sem fram fór. Af sömu ástæðu hafi hún ekki getað gefið samþykki sitt fyrir því.
- 17 Framburður brotþola er stöðugur og trúverðugur um eigin upplifun hennar, minnisleysi um kynmökina og viðbrögð hennar eftir að grunur vaknaði. Á hinn bóginn verður ekki fram hjá því litið að hún getur, samkvæmt eigin frásögn, ekki borið um það sem gerðist á meðan samræðið fór fram. Framburður ákærða er að nokkru leyti óstöðugur, einkum um stellingar. Þegar framburður hans er metinn heildstætt, og litið til þess að hann átti á köflum greinilega erfitt með að skilja þær spurningar sem beint var til hans, verður ekki talið að unnt sé að hafna framburði hans sem ótrúverðugum án stóðar í öðrum gögnum málsins.
- 18 Við þessar aðstæður þarf að meta hvort frekari sönnunargögn í málinu renni fullnægjandi stöðum undir framburð brotþola þannig að hafið sé yfir skynsamlegan vafa að ákærði hafi gerst sekur um þá háttsemi sem honum er gefin að sök. Í máli þessu liggur vafinn í því hvort brotþoli hafi verið sofandi og jafnframt hvort ákærði hafi gert sér grein fyrir því eða látið sér það í léttu rúmi liggja að þannig hafi verið ástatt um hana þegar hann hafði við hana samræði.

- 19 Framburður brotþola fær stuðning í framburði tveggja vitna fyrir dómi, D og F, móður brotþola, sem bæði báru um að brotþoli hefði sagt þeim frá því skömmu eftir atvikið að ákærði hefði haft við hana kynmök meðan hún svaf. Þá bar móðir brotþola um slæma líðan hennar í kjölfarið. Við mat á sönnunargildi framburðar þessara vitna er þó til þess að líta að hann er byggður á endursögn brotþola á atvikum málsins auk þess sem horfa verður til afstöðu þeirra til ákærða og brotþola, sbr. 126. gr. laga nr. 88/2008. Vitnið D bar fyrir dómi að hann væri besti vinur brotþola og þekkti lítið til ákærða og vitnið F er móðir brotþola.
- 20 Þótt fyrirbyggjandi sérfræðivottorð frá neyðarmóttöku og sálfræðingi beri um verulega vanlíðan brotþola og að einkennin séu samrýmanleg frásögn hennar, hafa þau takmarkað sönnunargildi um þau atriði sem í ákæru greinir, það er að brotþoli hafi verið sofandi og að ákærði hafi haft ásetning til að notfæra sér það ástand. Þá er heldur ekki unnt að útiloka að líðan brotþola á umræddum tíma eigi að einhverju leyti rætur að rekja til þess að hún var á sama tíma að glíma við afleiðingar af broti gegn henni sem var til meðferðar fyrir dómstólum um svipað leyti. Greinir hún sjálf frá erfiðleikum sínum vegna þess máls í skýrslutöku fyrir dómi auk þess sem getið er um það í vottorði neyðarmóttöku.
- 21 Svo sem rakið er í hinum áfrýjaða dómi sendi brotþoli ákærða skilaboð á Snapchat síðdegis daginn eftir umdeilt atvik og eru samskipti þeirra í heild rakin í dómi héraðsdóms. Ákærði neitar því að í svörum hans sé að finna viðurkenningu á því að hann hafi haft samfarir við brotþola á meðan hún svaf. Í skýrslu sinni fyrir héraðsdómi kveðst ákærði hafa orðið undrandi á skilaboðunum en talið að brotþoli hafi fyrst og fremst verið að spyrja hvort hann hafi fengið sáðlát. Í viðbótarskýrslu sinni fyrir Landsrétti bar ákærði hann hefði í skilaboðunum verið að svara því játandi að hafa haft sáðlát inni í brotþola og í framhaldinu spurt hvort að það hafi ekki verið í lagi þar sem hann hafi ekki notað smokk. Í hinum áfrýjaða dómi var lagt til grundvallar að skilaboð ákærða til brotþola yrðu ekki skýrð á annan hátt en að hann hefði „fellt til hennar sæði í leggöng á meðan hún var sofandi og hún ekki gefið honum samþykki fyrir því samræði“.
- 22 Að mati dómsins er ekki unnt að leggja til grundvallar að í þessum samskiptum hafi falist viðurkenning ákærða á að hafa brotið gegn brotþola með þeim hætti sem í ákæru greinir. Við túlkun skilaboðanna verður að skoða þau með hliðsjón af eðli þeirra og hve óformleg og stutt þau eru auk þess sem ekkert verður ráðið af þeim frekar um samskipti ákærða og brotþola. Líkt og fram hefur komið hefur ákærði neitað því að í svörum hans hafi falist játning á því að hann hafi haft samfarir við brotþola án hennar samþykkis á meðan hún var sofandi. Ákærði hefur gefið nánari skýringar á umræddum skilaboðum í viðbótarskýrslu sinni fyrir Landsrétti sem að framan eru raktar. Í framburði sínum fyrir báðum dómstigum sagðist ákærði hafa talið að málið snerist um það að hann hefði haft sáðlát inni í henni og það væri það sem hún væri ósátt við. Þá bar hann að hann hafi viljað forðast rifrildi við brotþola og því

leitast við að taka undir það sem hún sagði í því skyni að forðast ósætti. Brotapoli lýsir sambandi þeirra þannig að ákærði hafi verið góður við hana og skilningsríkur en tekur undir með honum að það hafi á köflum verið erfitt vegna vanlíðanar hennar sem tengdist hvorki ákærða né sambandi þeirra. Með vísan til þess sem hér hefur verið rakið verður ekki fallist á það með héraðsdómi að framburður ákærða að þessu leyti sé ótrúverðugur.

- 23 Að virtu öllu því sem að framan er rakið er það niðurstaða dómsins að framburður brotþola fái ekki þá stoð í öðrum gögnum málsins að hann nægi, gegn eindreginni neitun ákærða, til að fella á hann sök. Ákærvaldið hefur því ekki axlað þá sönnunarbyrði sem á því hvílir samkvæmt 108. gr., sbr. 1. mgr. 109. gr. laga nr. 88/2008, að sanna, svo að hafið sé yfir skynsamlegan vafa, að ákærði hafi af ásetningi haft samræði við brotþola meðan hún var sofandi og notfært sér að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga. Ber því að sýkna ákærða.
- 24 Samkvæmt 2. mgr. 176. gr. laga nr. 88/2008 verður einkaréttarkröfu brotþola vísað frá héraðsdómi.
- 25 Sakarkostnaður eins og hann var ákveðinn í héraðsdómi verður felldur á ríkissjóð.
- 26 Áfrýjunarkostnaður málsins greiðist úr ríkissjóði, þar með talin málsvarnarlaun skipaðs verjanda ákærða og þóknun skipaðs réttargæslumanns brotþola sem ákveðin verða að meðtöldum virðisaukaskatti eins og í dómsorði greinir.

Dómsorð:

Ákærði, X, er sýkn af refsikröfu ákærvaldsins.

Einkaréttarkröfu A er vísað frá héraðsdómi.

Sakarkostnaður, eins og hann var ákveðinn í héraðsdómi, greiðist úr ríkissjóði.

Áfrýjunarkostnaður málsins greiðist úr ríkissjóði, þar með talin málsvarnarlaun skipaðs verjanda ákærða, Einars Huga Bjarnasonar lögmanns, 1.600.000 krónur og þóknun skipaðs réttargæslumanns brotþola, Gunnhildar Pétursdóttur lögmanns, 618.450 krónur.

Dómur Héraðsdóms Reykjaness 6. október 2025.

Mál þetta var þingfest 20. júní 2025 og dómtekið 19. september. Málið höfðaði Héraðsaksóknari með ákæru útgefinni 30. maí 2025 á hendur ákærða, X, kt. [...], [...], Kópavogi, fyrir nauðgun, með því að hafa aðfaranótt mánudagsins 20. febrúar 2023, í íbúð að [...] í Kópavogi, haft samræði við A, kt. [...], þar sem hún lá sofandi í rúmi og notfært sér að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga.

Er háttsemin talin varða við 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og þess krafist að ákærði verði dæmdur til refsingar og til greiðslu alls sakarkostnaðar.

Í ákæru er tekin upp einkaréttarkrafa A, kt. [...], og þess krafist að ákærði verði dæmdur til að greiða henni 3.000.000 króna miskabætur með vöxtum samkvæmt 8. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og

verðtryggingu frá 20. febrúar 2023 til þess dags er liðinn er mánuður frá birtingu bótakröfunnar, en frá þeim degi með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 9. gr. sömu laga til greiðsludags. Þá verði ákærði dæmdur til greiðslu þóknunar Gunnhildar Pétursdóttur réttargæslumanns.

Ákærði krefst sýknu af kröfum ákæruvaldsins og að framlagðri miskabótakröfu verði vísað frá dómi. Að því frágengnu verði ákærða ekki gerð refsing eða hann dæmdur til vægustu refsingar sem lög leyfa og sýknaður af miskabótakröfunni, en ellegar verði dæmdar bætur stórlega lækkaðar frá því sem krafist er. Þá verði sakarkostnaður felldur á ríkissjóð, þar með talin málsvarnarlaun verjanda.

I. - Bakgrunnur máls og aðdragandi lögreglurannsókna.

1.

Ákærði og A, hér eftir brotaþoli, hófu parasamband haustið 2022; hann [...] og hún [...] ára. Bæði bjuggu í foreldrahúsum, gistu oft en ekki til skiptis á heimili hvors annars og þá yfirleitt heima hjá ákærða í herbergi hans að [...]. Brotaþoli átti erfiða áfallasögu að baki; hafði í þrjú skipti sætt meintu kynferðisofbeldi af hálfu ólíkra einstaklinga. Ákærða var um þetta kunnugt, sem og að einu ákærumáli væri ólokið fyrir dómi. Samband þeirra var erfitt á köflum og rekur brotaþoli það einkum til mikillar vanlíðanar vegna fyrri áfalla, sem smitast hafi inn í sambandið og meðal annars haft áhrif á kynlíflöngun hennar. Að sögn brotaþola sýndi ákærði þessu skilning, kom almennt fram við hana af nærgætni og tók tillit til erfiðra aðstæðna hennar.

2.

Að kvöldi sunnudagsins 19. febrúar 2023 fór brotaþoli sem oftast heim til ákærða til næturgistingar. Hún var þreytt eftir langan vinnudag og hann slappur og þreyttur eftir vinnu. Þau lágu saman í rúmi ákærða, horfðu á þætti í sjónvarpi og sofnuðu eftir miðnætti. Brotaþoli vaknaði um hádegi á mánudeginum og dundaði sér í farsíma áður en hún fór heim til sín um klukkan 16. Þegar hún fór var ákærði sofandi. Um fjórum klukkustundum síðar sendi brotaþoli ákærða textaskilaboð á Snapchat og tjáði honum að sambandi þeirra væri lokið.

3.

Að kvöldi 22. febrúar fór brotaþoli á Neyðarmóttöku LSH. B hjúkrunarfræðingur og C kvensjúkdómalæknir tóku á móti henni. Þær ræddu saman við brotaþola, skráðu eftir henni fyrstu frásögn af meintu kynferðisbroti og rituðu í framhaldi nær samhljóða skýrslur vegna þessa. Samkvæmt þeim hafði brotaþoli verið heima hjá kærasta sínum að horfa á þætti, hún og kærastinn ekki stundað kynlíf og hún sofnað um klukkan 02 aðfaranótt mánudagsins 20. febrúar. Þegar hún vaknaði næsta dag hafi henni liðið eins og sæðisvökvi væri í leggöngum, hún sent kærastanum SMS og spurt hvort hann hafi fellt til hennar sæði á meðan hún svaf, hann svarað því játandi og sagst hafa átt samræði við hana sofandi. Brotaþoli kvaðst ekki hafa neytt áfengis eða annarra vímuefna áður en hún sofnaði umrætt sinn, en tæki stundum Quetiapine fyrir svefn. C annaðist einnig réttarlæknisfræðilega skoðun á brotaþola og fundust engir áverkar á líkama hennar. C mat frásögn brotaþola skýra og skilmerkilega, kvað hana einu sinni hafa brostið í grát og það þegar hún greindi frá því að hún hefði nýlega [...].

II. - Lögreglurannsókn máls.

1.

Þann 1. mars 2023 gaf brotaþoli lögregluskýrslu vegna málsins að viðstaddri Gunnhildi Pétursdóttur réttargæslumanni. Brotaþoli kvaðst vilja kæra fyrrum kærasta sinn, ákærða, fyrir kynferðisbrot aðfaranótt mánudagsins 20. febrúar. Í framhaldi greindi brotaþoli frá því í sjálfstæðri frásögn að hún hafi komið heim til ákærða að [...] um klukkan 10 að kvöldi sunnudagsins, hún þá verið búin að [...] og verið fremur þreytt eftir langan dag, þau horft saman á þætti og hún sofnað „um hálf eitt, tvö leytið“. Þegar hún vaknaði næsta dag hafi ákærði verið sofandi við hlið hennar, hún dundað sér í farsíma sínum og fundið fyrir smávægilegum óþægindum frá leggöngum, en tengt það við tíðaverki því hún hafi átt að byrja á túr sama dag. Þegar hún síðan kom heim til sín hafi hún farið á salerni til að pissa og þá

fundid og séð slím leka frá leggöngum. Henni hafi ekki dottið annað í hug en að þetta væri sæði, en fundist það skrytið því hún og ákærði hefðu ekki haft samfarir síðustu daga eða vikur. Hún hafi svo áttað sig á því að nærbuxur hennar voru þaktar sæði eða annars konar slími, þurft að mæta í vinnu klukkan 18, því skipt um nærbuxur og drifið sig af stað. Er í vinnu var komið hafi brotaþoli talið í sig kjark til að ræða þetta við ákærða, sent honum Snapchat skilaboð um klukkan 20 og spurt hvort hann hafi „brundað“ inn í hana. Hún kvað ákærða hafa séð skilaboðin, en ekki svarað þeim fyrr en 5-6 klukkustundum síðar og þá gengist við því. Í framhaldi hafi hún spurt ákærða hvort hún hafi gefið honum leyfi til að brunda inn í hana á meðan hún var sofandi og ákærði svarað því neitandi. Við svo búið hafi brotaþoli sagt að þau væru skilin að skiptum. Eftir þetta hafi ákærði ítrekað hringt í hana og sent henni SMS og hún áréttað að allt væri búið á milli þeirra.

Aðspurð kvaðst brotaþoli hafa sofnað í rúmi ákærða í nærbuxum og íþróttatopp og hann þá verið í Joe Boxer nærbuxum og stuttermabol. Hún kvaðst hafa vaknað í sama fatnaði og ákærði þá verið búinn að klæða sig úr stuttermabolnum. Brotaþoli bar sem fyrr að hún hafi verið allsgáð og ekki undir áhrifum lyfja eða annarra vímuegja þegar hún sofnaði; hún einfaldlega verið örþreytt og sofið fast um nóttina. Hún kvaðst hafa tekið skjáskot af fyrrgreindum Snapchat samskiptum við ákærða og afhenti lögreglu þau gögn. Aðspurð kvaðst hún hafa greint D vini sínum fyrstum allra frá framferði ákærða.

2.

Þann 3. mars 2023 var tekin vitnaskýrsla af D. Hann kvað brotaþola hafa haft samband gegnum Snapchat þriðjudaginn 21. febrúar, sagt honum að hún hefði gist heima hjá ákærða, vaknað við það að henni liði einkennilega og að hana grunaði að ákærði hefði haft samræði við hana án hennar samþykkis á meðan hún var sofandi.

3.

Ákærði var yfirheyrður sama dag að viðstöddum verjanda og í upphafi kynnt að hann væri grunaður um kynferðisbrot gegn brotaþola. Ákærði kvaðst ekki vita hvað hann ætti að segja; þau hafi hætt saman og hann viti ekki af hverju. Hann kvaðst ekki vita af hverju brotaþoli bæri á hann kynferðisbrot „því að þetta var ekki svoleiðis“. Hið rétta sé að þau hafi bæði verið „eiginlega hálfsofandi“ heima hjá honum að nærturlagi 20. febrúar og hvorugt þeirra „varla vakandi“ þegar hann hafði samræði við hana um leggöng í rúmi sínu. Þau hafi á þeim tíma verið búin að vera lengi saman og ákærði því ekki spurt sérstaklega „í hvert einasta skipti“ hvort hann mætti hafa samræði við hana um leggöng. Aðspurður hvort brotaþoli hafi veitt samþykki fyrir samræði í þetta tiltekna skipti kvaðst ákærði ekki vita það. Aðspurður hvort brotaþoli hafi með líkamstjáníngu sýnt samþykki fyrir samræði umrætt sinn kvað ákærði brotaþola hafa sett sig í „hundastellinguna“, þ.e. reist sig upp á hnén með handleggji fyrir framan sig, ákærði tekið hana þannig aftan frá og fellt til hennar sæði um leggöng. Áður en samfarir hófust hafi brotaþoli verið í g-streng og bol, ákærði klætt hana úr fötunum „eins og alltaf“, hent þeim á gólfið og dregið Joe Boxer nærbuxur sínar niður fyrir rass. Ákærði þvertók fyrir að hafa nauðgað brotaþola og væri sár yfir því að hún héldi slíku fram. Hún hafi ekki verið sofandi meðan á samförum stóð og frásögn hennar um annað væri alls ekki rétt.

4.

Í málinu liggur fyrir lögregluskýrsla um afritun á Snapchat reikningi brotaþola. Í skýrslunni er greint frá svohljóðandi textaskilaboðum milli brotaþola (A) og ákærða (X):

A: „did ypu cum in me while i was asleep?“

X: „yes“

A: „you think that’s just okei“

X: „Is it not okay? I thought we talked about this before“

A: „are you being frl m?“

X: „No“

A: then what? Since when did i give you consent for that“

X: „you didn’t“

A: „ok we er done“

X: „ok“

5.

Fyrir liggur vottorð E sálfræðings 17. apríl 2023. Þar segir að brotaþola hafi verið vísað til hennar í sálfræðilegt mat og áfallahjálp að beiðni Neyðarmóttöku LSH vegna meints kynferðisbrots ákærða. Eftir símtal við brotaþola 24. febrúar 2023 hafi sálfræðingurinn hitt hana fimm sinnum í viðtölum og sé meðferð ekki lokið. Í samantekt sálfræðingsins segir að niðurstöður endurtekens greiningarmats sýni að brotaþoli þjáist af áfallastreituröskun í kjölfar meints kynferðisbrots og að sálræn einkenni sem hún upplifi samsvari þekktum einkennum hjá einstaklingum sem hafa upplifað alvarleg áföll eins og líkamsárás, nauðgun, stórslys eða hamfarir. Niðurstöður sjálfsmatskvarða samsvari vel frásögn brotaþola í viðtölum og virðist hún ávallt hreinskilin, trúverðug og sjálfri sér samkvæm. Formleg meðferð við áfallastreituröskun sé nýhafin og enn ekki hægt að segja til um hve langan tíma sú meðferð taki og hverjar séu batahorfur brotaþola. E kom fyrir dóm vegna málsins. Verður nánar greint frá vottorði hennar og dómsvætti síðar, sem og viðbótavottorði sem lagt var fram undir rekstri máls.

6.

Með bréfi Lögreglustjórans á höfuðborgarsæðinu 10. október 2023 var málið sent til ákærumeðferðar hjá Héraðsáskóknara og ákæra síðan gefin út 30. maí 2025.

III. - Framburður ákærða, brotaþola og annarra vitna fyrir dómi.

1.

Ákærði kvað brotaþola hafa verið heima hjá honum umrætt kvöld og nótt, hann verið slappur og veikur, þau verið búin að háttá sig og legið upp í rúmi, haft þar samfarir, ákærði fellt til hennar sæði og þau sofnað eftir það. Aðspurður hvernig stofnaðist til samfaranna bar ákærði að þetta hafi byrjað með augnsambandi hans við brotaþola og snertingum, brotaþoli í framhaldi gefið honum „signal“ með því að ýta rassi sínum upp að framhlið líkama hans, ákærði svo sett getnaðarliminn inn í hana og tekið hana aftan frá. Nánar aðspurður um samfarastellingu bar ákærði að fyrst hafi þau legið á hlið, hún fyrir framan og hann fyrir aftan, þ.e. í „spoon“ stellingu. Þau hafi síðan skipt yfir í „hundastellingu“; brotaþoli þá reist sig upp á hnén, sett hendur fram fyrir sig til stuðnings í rúminu, mundað rassinn að ákærða, hann sett liminn inn í leggöng hennar aftan frá og fellt til hennar sæði í þeirri stellingu.

Nánar aðspurður hvort þeirra hafi átt frumkvæði að samförum umrædda nótt, kvað ákærði þau ekki hafa rætt sérstaklega hvort þau ættu að hefja samfarir í rúminu og sagðist ákærði ekki vanur að ræða slíkt fyrir fram við sína bólfélaga því það tæki spennuna úr kynlífinu. Brotaþoli hafi þó verið talandi þegar kynlíf hófst, ákærði ekki muna hvað hún sagði og kvað þau yfirleitt ekki hafa talað saman meðan á samförum stóð. Brotaþoli hafi klárlega verið vakandi meðan á samræði stóð og gefið það til kynna með líkamshreyfingum og snertingum við líkama hans, sem „sögðu“ honum að hún væri vakandi. Hún hafi því verið í ástandi til að samþykkja kynlíf þeirra um nóttina.

Aðspurður hvernig þau voru klædd meðan á samförum stóð kvaðst ákærði í fyrstu minna að þau hafi bæði verið nakin, en sagðist svo ekki muna þetta. Honum var kynnt sú frásögn hans hjá lögreglu að áður en samfarir hófust hafi brotaþoli verið í g-streng og bol, ákærði klætt hana úr fötunum „eins og alltaf“, hent þeim á gólfíð og hann dregið Joe Boxer nærbuxur sínar niður fyrir rass. Ákærði staðfesti þá frásögn og sagði það hafa verið „tradition“ í kynlífi þeirra að hann klæddi hana nánast alltaf úr fötum fyrir samfarir. Hann kvaðst ekki hafa klætt hana aftur í g-streng og bol að samförum loknum og sagði hana hljóta að hafa gert það sjálf eftir að hann sofnaði. Það hafi hann gert fljótlega eftir að samförum lauk. Ákærði kvaðst hafa verið allsgáður umrætt sinn og ekki undir áhrifum lyfja eða annarra vímugjafa. Hann kvaðst telja að sama gildi um brotaþola.

Nánar aðspurður um samþykki brotaþola fyrir kynmökum þessa tilteknu nótt kvaðst ákærði ekki hafa vitað að hann þyrfti alltaf að fá samþykki hennar fyrir samförum áður en þær hófust. Þau hafi verið þar og ákærði talið að í því fælist samþykki til kynmaka. Stundum hafi brotaþoli hins vegar ekki viljað

kynlíf og ákærði sagð „ókei“ við því, vitandi um hennar áfallasögu. Ákærði kvað þetta ekki hafa verið í fyrsta sinn sem þau höfðu samfarir undir sömu eða svipuðum kringumstæðum; brotaþoli oft áður hafa horft á hann „á ákveðinn hátt“ og hann þá vitað að hún vildi kynlíf. Þess utan hefðu þau áður, jafnvel strax í september 2022, rætt um ástundun kynlífs á meðan annað þeirri svæfi og verið sammála um að það væri í lagi. Þau hafi ekki rætt þetta ítarlega, en þó nægilega skýrt til að ákærði vissi að brotaþoli væri búin að veita honum leyfi til að hafa samræði við hana á meðan hún væri sofandi eða hálfsofandi.

Ákærði kvaðst ekki kunna skýringu á því af hverju brotaþoli kærði hann fyrir nauðgun, honum sárnað þegar hann frétti af því, hann elskað hana og ekki skilið af hverju hún sleit ástarsambandi við hann í stað þess að þau ræddust við og reyndu að miðla málum. Hann staðfesti framangreind Snapchat samskipti þeirra í milli, sagði skilaboðin frá brotaþola marka sambandslitin, hann eftir það ítrekað reynt að ná sambandi við hana, en hún ekki svarað honum. Snapchat skilaboðin, sem tekin eru upp í kafla II.-4. dómansins, voru borin undir ákærða. Aðspurður af hverju brotaþoli hafi þurft að spyrja hvort hann felldi til hennar sæði ef hún var vakandi meðan á samræði stóð kvaðst ákærði hafa verið undrandi yfir þeirri spurningu, óttast að til rifrildis gæti komið, hann viljað forðast slíkt, svarað öllu sínu því til samræmis og vart lesið önnur skilaboð brotaþola. Í framhaldi áréttaði ákærði að hann hefði haldið að ávallt lægi fyrir gagnkvæmt samþykki þeirra beggja fyrir samræði og að þannig væri það alltaf milli para í föstu ástarsambandi.

Ákærði kvað rangt hjá brotaþola að þau hafi aldrei rætt um samþykki fyrir samræði á meðan hún væri sofandi eða hálfsofandi, sem og að hún hafi verið sofandi meðan á samræði stóð umrædda nótt og ekki áttað sig á þeim samförum fyrr en næsta dag. Hið rétta sé að þau hafi bæði verið „eiginlega hálfsofandi“ og „varla vakandi“ eins og ákærði greindi lögreglu frá.

2.

Fyrir dómi greindi brotaþoli í sjálfstæðri frásögn frá samskiptum sínum og ákærða á heimili hans umrætt kvöld og nótt, sem og því hvenær hún vaknaði daginn eftir, hvað hún gerði heima hjá honum, hvernig henni varð við þegar hún fór á salerni heima hjá sér og grunaði í kjölfarið að ákærði hefði haft samræði við hana á meðan hún var sofandi, hvenær hún sendi honum títtnefnd Snapchat skilaboð, bætti því við að hún hefði ekki viljað trúa því að hann myndi „brunda“ inn í hana í svefni, verið í sjokki þegar hann gekkst við því og hún í framhaldi leitað til Neyðarmóttöku LSH. Var þessi framburður brotaþola nær samhljóða frásögn hennar hjá lögreglu, meira að segja um það að hún hafi umrædda nótt sofnað „um hálf eitt, tvö leytið“. Í ljósi tilvitnaðra ummæla var brotaþoli spurð hvort hún hafi lesið og kynnt sér lögregluskýrsluna áður en hún kom í dóminn. Hún gekkst greiðlega við því og kvaðst ekki hafa viljað að fram kæmi misræmi í frásögn hennar hjá lögreglu og fyrir dómi. Hvað sem þessu líður staðhæfði brotaþoli fyrir dómi að ekki hafi komið til tals milli hennar og ákærða að stunda kynlíf áður en hún sofnaði í rúmi hans umrætt sinn. Hún kvaðst síðast muna eftir sér að horfa á einhverja þætti, þau legið undir sæng, hann fyrir aftan hana, hún sofnað í hlýraból og topp að ofan og g-streng að neðan og vaknað daginn eftir í sama fatnaði. Líkt og ákærði kvaðst brotaþoli hafa verið allsgáð umrætt sinn og ekki undir áhrifum lyfja eða annarra vímuegja. Hún kvaðst ekki muna eftir því samræði sem ákært er fyrir, hún ekki hafa getað gefið samþykki fyrir því þar sem hún var sofandi og ekki viljað að ákærði gerði þetta við hana í svefni. Brotaþoli kvaðst oft sofa föstum svefni, sér í lagi eins og þarna stóð á, þ.e. eftir mikla vinnu og þjálfun. Hún kvaðst ekki minnast þess að hafa tekið lyfið Quetiapine áður en hún sofnaði umrætt sinn, en sagðist stundum taka þetta lyf til að sofa betur.

Brotaþoli kvað rangt að hún og ákærði hafi einhverju sinni rætt um að hann mætti ríða henni í svefni, sagði slíkt aldrei hafa komið til tals, en hana grunaði að ákærði hefði gert þetta að minnsta kosti einu sinni áður og þá um áramótin 2022-2023 þegar hún svaf ölvunarsvefni. Hún hafi þó aldrei spurt hann út í þetta og hann ekki sagð frá því sjálfur.

Aðspurð um kynlíf þeirra almennt kvað brotaþoli ákærða ýmist hafa spurt hvort hún væri til í samfarir eða þau gefið hvort öðru til kynna með líkamstjáningu og snertingum að þau væru bæði viljug. Þegar til samfara kom hafi hún oftast en ekki verið klædd einhverju að ofan og ákærði yfirleitt klætt hana úr nærbuxum.

Brotapola voru sýnd títtnefnd Snapchat samskipti, sbr. kafli II.-4. Að framan og útskýrði að enskur texti „are you being frl rn“ þýði „are you being for real right now“. Í framhaldi áréttáði brotapolí að ákærði hafi á engum tímapunkti í sambandi þeirra haft leyfi til að ríða henni og „brunda“ inn í hana á meðan hún væri sofandi. Jafnframt væri rangt hjá ákærða að hún hafi umrætt sinn verið „hálfsofandi“ á meðan hann reið henni; hún þvert á móti verið í fasta svefni og ekki tekið þátt í „spoon“ eða „hundastellingu“. Aðspurð kvaðst brotapolí hafa sagt D vini sínum frá meintri nauðgun daginn eftir atvikið og hún svo greint móður sinni frá þegar hún kom heim af Neyðarmóttöku LSH.

Brotapolí kvaðst hafa verið reið eftir Snapchat „játningu“ ákærða, atvikið haft mjög slæm og langvarandi áhrif á andlega líðan hennar, hún reynt að taka eigið líf, í framhaldi verið lögð inn á geðdeild og síðan komist í sálfræðimeðferð. Henni líði betur núna og sé í ágætu jafnvægi eftir viðamikla sálfræðimeðferð.

3.

D bar fyrir dómi að hann og brotapolí væru mjög góðir vinir frá því í grunnskóla og hún sent honum þau textaskilaboð að henni líði skringilega og grunaði að ákærði hefði haft samræði við hana í svefni. Eftir þetta hafi brotapolí framsent honum skjáskot af Snapchat skilaboðum milli hennar og ákærða. D kvað brotapolá aldrei hafa greint honum frá því í ítarlegu máli hvað gerðist á heimili ákærða aðfaranótt 20. febrúar 2023, en hún sagst hafa verið sofandi þegar hann reið henni.

4.

F móðir brotapolá kom fyrir dóm vegna málsins. Hún kvaðst fyrst hafa heyrt af meintu kynferðisbroti ákærða þegar brotapolí kom heim af Neyðarmóttöku LSH, hún þá brotnað saman í fangi F og skýrt grátandi frá því að ákærði hefði haft samræði við hana í svefni og án hennar vitundar og vilja.

5.

C kvensjúkdómalæknir og B hjúkrunarfræðingur komu fyrir dóm og staðfestu þær skýrslur sem frá greinir í kafla I.-3. dómsins. Aðspurð um lyfið Quetiapine kvaðst C ekki þekkja vel til lyfsins í sínu starfi, en vita að hér sé um geðlyf að ræða, sem einnig væri notað í stað hefðbundinna svefnlyfja og þá til þess að hlutaðeigandi svæfi betur. B tók í sama streng varðandi síðast greint atriði og kvað Quetiapine hafa róandi og slævandi áhrif á hlutaðeigandi, svo hann nái betri djúpsvefni.

6.

Loks kom fyrir dóminn E sálfræðingur, sem vísað er til í kafla II.-5. dómsins að framan. Hún staðfesti þau sálfræðivottorð sem eftir hana liggja í málinu, kvaðst hafa hitt brotapolá í samtals 18 skipti á meðferðartíma, að þeirri meðferð væri lokið í bili, að ekki leiki vafi á því að þær afleiðingar sem frá greinir í téðum vottorðum verði beinlínis raktar til meints kynferðisbrots ákærða og að í því sambandi megi skýrlega greina á milli afleiðinga af fyrri kynferðisbrotum annarra gegn brotapolá.

IV. - Máltilbúnaður ákærvaldsins og ákærða.

1.

Af hálfu ákærvaldsins er á því byggt að óumdeilt sé að ákærði hafði samræði við brotapolá um leggöng og felldi til hennar sæði á heimili sínu í Kópavogi aðfaranótt 20. febrúar 2023. Sönnunarfærsla lúti þannig fyrst og fremst að því hvort brotapolí hafi verið vakandi eða sofandi meðan á samræði stóð, hún verið því samþykkt og tekið þátt með vitund og frjálsum vilja. Þar standi orð gegn orði, auk óbeinna sönnunargagna. Við sönnunarmat beri að líta til stöðugs og trúverðugs framburðar brotapolá, sem samræmist fyrirbyggjandi Snapchat skilaboðum milli hennar og ákærða og stoð fær í dómsframburði D vinar hennar, F móður hennar og tveggja sérfræðinga á Neyðarmóttöku LSH, sem öll hlýddu á sömu eða svipaða endursögn brotapolá af atburðarás skömmu eftir hina meintu nauðgun. Loks styðji framburður E og sálfræðivottorð hennar sakfellingu ákærða.

Ákærði hafi á hinn bóginn verið reikull og óstöðugur í frásögn og sé framburður hans í heild ótrúverðugur og ósannfærandi um sakarefni máls og ekki studdur neinum ytri sönnunargögnum. Upp úr standi sá framburður ákærða að hann hafi ekki talið sig þurfa að afla sérstaks samþykkis brotaþola fyrir samræði hverju sinni og að það eitt að vera í föstu ástarsambandi fæli ávallt í sér samþykki hennar til kynmaka óháð því hvort hún væri vakandi eða sofandi á meðan. Sú viðbára ákærða sé haldlaus þegar af þeirri ástæðu að samkvæmt 194. gr. almennra hegningarlaga, svo sem henni var breytt með lögum nr. 16/1998, þurfi ávallt að liggja fyrir ótvírætt samþykki fyrir samræði eða öðrum kynferðismökum hverju sinni. Fyrir fram samþykki eða allsherjarsamþykki, sem ákærði vísi til geti þar engu breytt. Eins og horfi í þessu máli sé og ljóst að brotaþoli var sofandi þegar samræði hófst og á meðan samræði stóð yfir, en við þær aðstæður hafi samþykki ekki þýðingu þar sem brotaþoli var í þeirri stöðu að hún gat ekki spornað við verknaði ákærða eða skilið þýðingu hans.

Við heilstætt mat á fyrirliggjandi gögnum telur ákærvaldið hafið yfir allan skynsamlegan vafa að ákærði hafi gerst sekur um þá háttsemi sem hann er borinn í ákæru og því beri að sakfella hann.

2.

Af hálfu ákærða er einkum á því byggt að framburður hans hafi verið stöðugur og trúverðugur frá upphafi og gæti þar innra samræmis um allt er varðar sakarefni máls. Aðeins ákærði og brotaþoli séu til frásagnar um hvað gerðist í herbergi hans umrædda nótt og sé framburður ákærða að minnsta kosti jafn trúverðugur og framburður hennar. Breyti þar engu Snapchat samskiptin sem ákærvaldið reiði sig á, enda hafi ákærði gefið trúverðugar skýringar á sínum skrifum og felist í þeim hvorki bein né óbein játning á kynferðisbroti gagnvart brotaþola. Gegn eindreginni neitun ákærða sé og ósannað að brotaþoli hafi verið sofandi þegar samfarir hófust og meðan á þeim stóð, sem og að brotaþoli hafi ekki samþykkt og tekið virkan þátt í samförunum, enda óhrakinn sá framburður ákærða að hún hafi með líkamstjáningu og snertingum viljað hefja samfarir í liggjandi stellingu í rúmi ákærða og í framhaldi reist sig sjálfviljug upp á hnén og farið í svokallaða hundastellingu. Mátti ákærði þannig óhikað ætla að brotaþoli væri í senn samþykkt samræði og tæki virkan þátt í því af fúsum og frjálsum vilja. Að gættum þessum atriðum leiki slíkur vafi á sekt ákærða að sýkna beri hann af sakargiftum í málinu.

V. - Niðurstaða um sekt eða sýknu.

1.

Samkvæmt 108. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála hvílir sönnunarbyrði um sekt ákærða og atvik sem telja má honum í óhag á ákærvaldinu og verður ákærði því aðeins sakfelldur að nægileg sönnun, sem ekki verði vefngd með skynsamlegum rökum, teljist fram komin um hvert það atriði er varðar sekt, sbr. 1. mgr. 109. gr. Metur dómari enn fremur, eftir því sem þörf krefur, hvert sönnunargildi þær staðhæfingar hafa sem varða ekki beinlínis það atriði sem sanna skal en ályktanir má leiða af um það, sbr. 2. mgr. 109. gr. Samkvæmt 1. mgr. 111. gr. gildir og sú grundvallarregla að dómur skuli reistur á sönnunargögnum sem færð eru fram við meðferð máls fyrir dómi.

2.

Ákærða er gefið að sök nauðgun, með því að hafa aðfaranótt mánudagsins 20. febrúar 2023 haft samræði við brotaþola þar sem hún lá sofandi í rúmi ákærða og notfært sér að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga. Er háttsemin í ákæru talin varða við 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

3.

Í málinu er óumdeilt að ákærði og brotaþoli voru kærustapar þegar þau atvik gerðust sem ákært er fyrir, að hún hafði að kvöldi sunnudagsins 19. febrúar komið heim til ákærða í næturgistingu, að þar lágu þau háttuð uppi í rúmi í svefnherbergi ákærða og horfðu á þætti í sjónvarpi, að þau sofnuðu eftir miðnætti og að ákærði hafði samræði við brotaþola um leggöng í rúminu og felldi til hennar sæði. Að þessu gættu ræðst niðurstaða máls af því hvort brotaþoli hafi veitt samþykki til þátttöku í samræðinu af

frjálsum vilja og hún tjáð það með orðum eða annarri og ótvíræðri líkamstjáningu. Er engum blöðum um það að fletta að slíkt samþykki brotaþola afmarkast við það tiltekna samræði sem hér um ræðir og að ákærða stoði það ekki að bera fyrir sig meint fyrir fram gefið samþykki brotaþola eða þögult allsherjarsamþykki fyrir samræði eða öðrum kynferðismökum í parasambandi, óháð því hvort brotaþoli væri vakandi eða sofandi á meðan.

4.

Brotaþoli hefur hjá lögreglu og fyrir dómi verið stöðug og skýr í þeirri frásögn að hún hafi greint sinn sofnað í rúmi ákærða, klædd íþróttatopp og g-streng nærbuxum, sofið fasta svefni um nóttina, vaknað daginn eftir um hádegi, klædd sama fatnaði og grunlaus um að haft hefði verið samræði við hana um nóttina. Enn fremur, að hana hafi byrjað að gruna um klukkan 16 á mánudeginum að ákærði hefði haft við hana samræði og í framhaldi fengið þann grun staðfestan í Snapchat samskiptum þeim sem frá greinir í kafla II.-4. dómsins. Er það álit dómsins að þessi framburður brotaþola, virtur einn og sér, sé áreiðanlegur og trúverðugur í alla staði um sakarefni máls. Framburður hennar samrýmist tilgreindum Snapchat samskiptum við ákærða, sem samkvæmt orðanna hljóðan verða ekki skilin öðru vísi en svo að brotaþoli hafi spurt ákærða hvort hann hafi felld til hennar sæði í leggöng á meðan hún var sofandi, hann gengist við því og samsinnt því að hún hafi ekki gefið honum samþykki fyrir slíku samræði. Þá fær framburður brotaþola stoð í dómsvætti D vinar hennar, F móður hennar og tveggja hlutlausra sérfræðinga á Neyðarmóttöku LSH, sem öll hlýddu á endursögn brotaþola af atburðarás skömmu eftir hina meintu nauðgun. Þykir ekkert fram komið sem er til þess fallið að rýra sönnunargildi dómsframburðar brotaþola.

5.

Á móti stendur sá framburður ákærða hjá lögreglu og fyrir dómi að hann og brotaþoli hafi greint sinn verið „eiginlega hálfsofandi“ og hvorugt þeirra „varla vakandi“ þegar hann hafði samræði við hana um leggöng í rúminu. Enn fremur, sá samhljóða framburður ákærða að þau hafi á þessum tíma verið búin að vera svo lengi saman að hann hefði ekki talið sig þurfa að spyrja brotaþola í hvert einasta skipti hvort hann mætti hafa samræði við hana um leggöng. Af framburði ákærða má slá því föstu að þau hafi ekki rætt um að hafa samfarir eða önnur kynferðismök umrætt kvöld eða nótt, en brotaþoli, að sögn ákærða, gefið vilja sinn og samþykki til kynna með því að reisa sig upp á hnén í rúminu með handleggi fyrir framan sig, þ.e. sett sig í svokallaða hundastellingu, ákærði í framhaldi sett getnaðarlim sinn inn í leggöng hennar aftan frá og felld til hennar sæði. Fyrir dómi lýsti ákærði aðdraganda samræðis nánar á þann veg að hann hafi náð augnsambandi við brotaþola og snert hana, hún í framhaldi gefið honum „signal“ með því að ýta rassi sínum að framhlið líkama hans, þær hreyfingar og aðrar snertingar „sagt“ ákærða að hún væri vakandi, hann í kjölfarið sett getnaðarliminn inn í hana og byrjað að taka hana aftan frá í svokallaðri spoon stellingu, þau svo skipt yfir í hundastellinguna og ákærði felld til hennar sæði í þeirri stellingu. Ákærði bar með líkum hætti hjá lögreglu og fyrir dómi að brotaþoli hafi verið í g-streng og bol þegar samræði hófst, hann klætt hana úr þeim fötum, hent þeim á gólfið og sjálfur dregið Joe Boxer nærbuxur sínar niður fyrir rass meðan á samræði stóð. Fyrir dómi bar ákærði að hann hafi ekki klætt brotaþola í hennar fatnað að samræði loknu og það hljóti hún að hafa gert sjálf eftir að hann sofnaði í rúminu.

6.

Þótt innra samræmis gæti að mestu í frásögn ákærða gerir það eitt ekki að verkum að framburður hans verði metinn áreiðanlegur og trúverðugur. Framburður hans fær ekki stoð í öðrum málgögnum og þykir um margt ósannfærandi og ótrúverðugur, ekki síst um þau „signal“ sem brotaþoli á að hafa gefið til samþykkis um vilja til þátttöku í gagnkvæmum samförum umrædda nótt. Þá verður ekki fram hjá því horft að ákærði bar fyrst fyrir dómi að hann hafi byrjað samræði við brotaþola í spoon stellingu og þau eftir það haldið áfram í hundastellingu. Gegn stöðugum og trúverðugum framburði brotaþola um að hún hafi sofnað og vaknað í bol og nærbuxum þykir og sá framburður ákærða ótrúverðugur að hann hafi klætt hana úr sama fatnaði, hent honum á gólfið við hlið rúmsins og hún klætt sig að nýju eftir að samræði lauk um nóttina. Þegar við þetta bætist sá haldlaus framburður ákærða hjá lögreglu og fyrir dómi að hann hafi

umrædda nótt talið að hann mætti hafa samræði við brotþola á meðan hún væri sofandi, án sérstaks samþykkis hennar, og það meðal annars helgast af því að þau voru í föstu ástarsambandi, sem og sú staðreynd að ákærði gekkst við því í títtnefndum Snapchat samskiptum við brotþola að hafa fellt til hennar sæði í leggöng á meðan hún var sofandi og hún ekki gefið honum samþykki fyrir því samræði, þykir hafið yfir skynsamlegan vafa að ákærði hafi greint sinn látið sér í léttu rúmi liggja þótt brotþoli væri sofandi og hann nauðgað henni í skilningi 2. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga, með því að hafa við hana samræði þar sem hún lá sofandi í rúmi ákærða og notfært sér það að hún gat ekki spornað við verknaðinum sökum svefndrunga. Ber því að sakfella ákærða samkvæmt ákæru.

VI. - Ákvörðun refsingar og annarra viðurlaga.

1.

Samkvæmt sakavottorði ákærða hefur hann ekki áður orðið uppvis að refsiverðri háttsemi. Verður litið til þessa við ákvörðun refsingar, þess að ákærði var tvítugur þegar hann framdi brotið, sem og þess að útgáfa ákæru dróst á langinn, án þess að ákærða verði um kennt. Á hinn bóginn verður ekki horft fram hjá því að ákærði misnotaði sér það traust sem ríkja átti í parasambandi hans og brotþola og braut með freklegum hætti gegn kynfrelsi og sjálfsákvörðunarrétti hennar, meðvitaður um fyrri áföll tengd kynmökum að óvilja hennar. Þótt háttsemi ákærða verði eftir atvikum skýrð með ranghugmyndum hans um kynlíf í parasamböndum var brotavilji fyrir hendi og þykir ljóst af framburði brotþola, vætti E og sálfræðivottorðum hennar að háttsemin hafi haft alvarlegar og langvarandi afleiðingar á andlega heilsu brotþola. Að gættum þessum atriðum og með vísan til 1., 2., 3., 4., 6. og 7. töluliðs 1. mgr. 70. gr. almennra hegningarlaga þykir refsing hæfilega ákveðin fangelsi í tvö ár og sex mánuði.

2.

Með háttseminni sem ákærði er sakfelldur fyrir hefur hann bakað sér bótaskyldu gagnvart brotþola samkvæmt b. lið 1. mgr. 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Framlögð miskabótakrafa var birt ákærða 16. júní 2025. Við ákvörðun miskabóta verður litið til alvarleika brotsins, sem framið var í trúnaðarsambandi og olli brotþola langvarandi andlegum þjáningum og tilfinningaröskun, svo sem glögggt má ráða af dómsframburði hennar, sálfræðivottorðum E og vætti hennar fyrir dómi. Velkist dómurinn ekki í vafa um að brotþoli hafi beðið verulegt sálartjón af framferði ákærða. Að þessu virtu þykja miskabætur hæfilega ákveðnar 2.500.000 krónur. Skulu þær bætur bera vexti samkvæmt 1. mgr. 8. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 20. febrúar 2023 til 16. júlí 2025, þá er liðinn var mánuður frá birtingu bótakröfunnar, en frá þeim degi dráttarvexti samkvæmt 1. mgr. 6. gr., sbr. 9. gr. sömu laga, til greiðsludags.

3.

Samkvæmt greindum málsúrslitum ber loks að dæma ákærða til greiðslu alls sakarkostnaðar, en til hans telst 430.065 króna útlagður kostnaður ákæruvaldsins, þóknun Gunnhildar Pétursdóttur réttargæslumanns brotþola og málsvarnarlaun Guðmundar Njáls Guðmundssonar verjanda ákærða. Með hliðsjón af eðli og umfangi máls og að teknu tilliti til tímaskýrslna réttargæslumanns og verjanda og viðmiðunarreglna Dómstólasýslunnar nr. 1/2005 þykir þóknun réttargæslumanns hæfilega ákveðin 970.920 krónur og málsvarnarlaun verjanda 2.276.640 krónur. Hefur í báðum tilvikum verið tekið tillit til greiðslu virðisaukaskatts.

Dómurinn er kveðinn upp af Jónasi Jóhannssyni héraðsdómara.

Dómsorð:

Ákærði, X, sæti fangelsi í tvö ár og sex mánuði.

Ákærði greiði A., kt. [...], miskabætur að fjárhæð 2.500.000 krónur, með vöxtum samkvæmt 1. mgr. 8. gr. laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu frá 20. febrúar 2023 til 16. júlí 2025, en frá þeim degi með dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr., sbr. 9. gr. sömu laga, til greiðsludags.

Ákærði greiði 3.677.625 krónur í sakarkostnað, þar með talda 970.920 króna þóknun Gunnhildar Pétursdóttur réttargæslumanns A og 2.276.640 króna málsvarnarlaun Guðmundar Njáls Guðmundssonar verjanda síns.